

מנא הני מילי?

אמר רבי אבהו: דאמר קרא על יהושע, שבשעה שהתמנה למנהיג על עם ישראל היה לו דין מלך [במדבר כז] "ולפני אלעזר הכהן יעמוד, ושאל לו במשפט האורים, על פיו יצאו ועל פיו יבואו" — הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה."

הוא — זה יהושע, שהיה לו דין מלך.

וכל בני ישראל אתו — זה הכהן משה מלחמה.

וכל העדה — זו סנהדרין.

הדרן עלך פרק בא לו כהן גדול

פרק יום הכפורים

מתניתין:

חמש לשונות עיניו נאמרו ביום הכיפורים, ומכאן אמרו חכמים כי חייבים לענות את הנפש ביום הכיפורים בחמשה עניים, ואלו הם:

יום הכפורים אסור:

א. באכילה ובשתיה. ב. וברחיצה. ג. ובסיכה. ד. ובנעילת הסנדל. ה. ובתשמיש המטה.

והמלך שדרכו להראות נאה, והכלה שצריכה להיות נאה כדי להתחבב על בעלה — ירחצו את פניהם, ובגמרא יתבאר טעם ההיתר.

והחיה, יולדת, תנעול את הסנדל כדי להמנע מהצינה, לפי שהיא קשה ליולדת.

כל ההיתרים הללו למלך כלה ויולדת הם, דברי רבי אליעזר.

וחכמים אוסרין.

האוכל ביום הכיפורים כשיעור כותבת [תמרה] הגסה [גדולה], כמותה וכגרעינתה.

והשותה משקה כשיעור "מלא לוגמיו".

חייב כרת אם עשה זאת בזדון, וחטאת אם עשה זאת בשגגה.

כל האוכלים מצטרפין לשיעור ככותבת.

וכל המשקין מצטרפין לשיעור "מלא לוגמיו".

האוכל פחות מכשיעור ושותה פחות מכשיעור — אין מצטרפין המאכל והמשקה לשיעור המחייב.

גמרא:

שנינו במשנה: יום הכיפורים אסור באכילה.

והוינן בה: וכי הוא רק "אסור" באכילה, ותו לא!?

והרי ענוש כרת הוא על אכילתו!?

אמר רבי אילא, ואיתומא רבי ירמיה: לא נצרכה, לא נאמר ה"איסור" אלא ביחס לאכילת חצי שיעור, פחות משיעור ככותבת הגסה, שאין בו ענוש כרת אלא רק יש איסור לאוכלו.